

ת"פ 18417/04/23 - מדינת ישראל נגד ח'ייר אלדין קאסם עלי

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

21 ינואר 2024

ת"פ 18417-04-23
מדינת ישראל נ' קאסם עלי

לפני כבוד השופט הבכיר דורון פורת

מאשימה 1 מדינת ישראל

נגד

נאשמים 1 ח'ייר אלדין קאסם עלי

החלטה

רקע

1. החלטה זו עוסקת בטענות מקדמיות שהעלה ב"כ הנאשם בדיון שהתקיים בפניו ביום 28.12.23, והצדדים התבקשו להשלים טיעוניהם בכתב.

2. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום בגין עבירה של איסור לכלוך והשלכת פסולת לפי סעיפים 2 ו-13(ב)(1) לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984, יחד עם פרט 1 בתוספת לצו סדר הדין הפלילי (עבירות קנס- שמירת הניקיון), התש"ס-2000.

3. עובדות כתב האישום מתארות את האירוע נשוא האישום כדלקמן: ביום 20.04.2020 הנאשם נהג במשאית רמסע לבנה עם מכולה אדומה, מ.ר. 72-930-70 (**להלן: "המשאית"**). במועד האמור, בסמוך לשעה 12:45 הנאשם השליך מהמשאית זבל עופות טרי בשטח פתוח של חורש טבעי, בגוש 19658 חלקה 24, בסמוך ליישוב פסוטה (נ.צ. 773703:229055).

במעשיו ובמחדליו המתוארים לעיל הנאשם השליך פסולת במקום רגיש ולכלך את רשות הרבים.

טענות הצדדים

4. ב"כ הנאשם העלה בדיון מספר טענות מקדמיות כדלקמן:

4.1. טענת התיישנות- ב"כ הנאשם טען כי עבירת הקנס התיישנה לכל המאוחר בשנת 2022, ואילו כתב האישום הוגש רק באפריל 2023. לטענתו, לא בוצעה המצאה כדין לקנס. הנאשם לא קיבל את הדו"ח במעמד האירוע. נטען כי לא ניתן להראות בסרוב לקבלת מסמך כהמצאה כדין.

4.2. יסודות העבירה לא התקיימו- מדובר במקרקעין שאדם בשם ג'ריס מחזיק (**להלן: "ג'ריס"**), ולא ביער. ג'ריס הזמין מהנאשם דשן טבעי. כמו כן, ייחסו לו עבירה לפי סעיף בתוספת המתייחס לפסולת נייר או פגרים של חיות, ואין לזה קשר. מדובר היה בצואת תרנגולות שלא הושלכה, אלא הובאה לפי הזמנה. ג'ריס כלל לא נחקר. היה מקום לברר את העניין מולו.

4.3. סכום הקנס- נטען כי סכום הקנס שהושת על הנאשם הוא סכום קנס כפול שניתן להשית על תאגיד (8,000 ₪) ולא על אדם פרטי (4,000 ₪).

4.4. לבסוף, טען ב"כ הנאשם כי יש לפסוק הוצאות משפט, מהטעם שכתב האישום לא היה צריך להיות מוגש, ולא היה מקום להטיל הודעת קנס וכתב האישום הראשוני על הנאשם.

עמוד 1

5. ב"כ המאשימה הגיב, לבקשתו, בכתב לטענות כדלקמן:

5.1. טענת ההתיישנות- נטען כי העבירה לא התיישנה. אכיפת האירוע, הטלת ורישום הדו"ח נעשו כדין, בטווח הזמנים הקבוע בחוק. העבירה בוצעה ביום 20.04.20, וכ-4 חודשים לאחר מכן, ביום 01.09.20 נשלחה לנאשם בדואר רשום הודעת תשלום קנס מסוג ברירת משפט. על כן התביעה עמדה בפרק הזמן של שנתיים המוקצב לה לפי סעיף 13ג לחוק שמירת הניקיון.

עוד נטען כי טרם הגשת כתב האישום, התנהל בעניינו של הנאשם הליך (המ"ש) - בקשת הנאשם להארכת מועד להישפט, לאחר שהקנס שהוטל עליו הועבר כבר לטיפול המרכז לגביית קנסות (המ"ש 11-22-57422). במסגרת הליך המ"ש ניתנה הסכמת המאשימה לפני משורת הדין, לקבל את בקשה הנאשם להארכת המועד להישפט, ולאפשר לו את יומו בבית המשפט, זאת על אף שהוצג בפני בית המשפט אישור מסירה של הודעת הקנס מיום 15.01.2022 אותה סירב הנאשם לקבל. משכך הייתה 'המצאה כדין' נוספת של הודעת הקנס לידי הנאשם, בפרק זמן הקצר משנתיים מיום ביצוע העבירה.

נטען כי הימנעות הנאשם מלהביא בפני בית המשפט את מלוא הפרטים והנתונים הרלוונטים לבחינת טענתו להתיישנות משליכה על כנות מי שבפיו טענה מקדמית לביטול כתב אישום (במובן סעיף 149(8) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982).

5.2. עובדות העבירה- חוק שמירת הניקיון, מגדיר בראשיתו את "רשות הרבים" כ"כל מקום שהציבור רשאי להשתמש בו או לעבור בו או שהציבור משתמש בו או עובר בו למעשה." המאשימה ביקשה לאפשר לה להביא בפני בית המשפט את ראיותיה במסגרת ההליך, על מנת שתוכל להוכיח מעל לכל ספק סביר, כי הנאשם השליך פסולת ברשות הרבים, או מרשות הרבים לרשות היחיד, ולכלך את רשות הרבים. לא ברורה טענת ההגנה, הואיל וגם אם ייקבע שמקום ההשלכה היא "רשות היחיד" עדין מדובר בהשלכת פסולת שמקורה ברשות הרבים, אל רשות היחיד, העבירה חלה במקרה זה.

5.3. סכום הקנס- בהתאם לצו סדר הדין הפלילי נקבע כי עבירה שבוצעה על ידי יחיד, שיעור הקנס הינו ₪ 4,000 (תאגיד- ₪ 8,000). צודק הנאשם כי הסכום הקנס שהיה להטיל עליו הינו בסך ₪ 4,000. יחד עם זאת, אין באמור משום פגם מהותי שיש בו כדי להביא לביטול הודעת הקנס. במיוחד כאשר טענות הקנס מרכזות בכפירתו בעבירה גופה.

6. בתגובה לכך השיב הנאשם כדלקמן:

6.1. התיישנות- נטען כי הדו"ח שנשלח ביום 01.09.20 הוחזר לשולח ביום 07.09.20 מהסיבה "מען בלתי ידוע". טענת המאשימה נתמכת במסמך פנימי שלה שאינו מהווה רשומה מוסדית. בין שליחת שני הדוחות, המאשימה ישבה בחיבוק ידיים.

נטען כי מעיון באישור המסירה של הקבלן החיצוני, הוא מסר כביכול את הודעת הקנס למבקש ביום 15.01.22, כחמישה חודשים לאחר שהוטלה עליו המשימה. מתצהיר השליח עולה כי הוא מסר לנמען התראה טרם פתיחת תיק הוצל"פ נגדו, וכי כתובתו נבדקה מול השכנים ממשפחת קעואר, מבלי לפרט כיצד זיהה את המבקש מבין דיירי אותו בניין.

לטענתו, הפגמים הללו בהליך המסירה הם שעמדו בבסיס החלטת ב"כ המשיבה הקודמת למתן הסכמתה להארכת המועד להישפט. ומשפסק ביהמ"ש להאריך את המועד נסתם הגולל על אותה מחלוקת עובדתית.

ב"כ הנאשם מפנה לתקנה 44א לתקנות סד"פ ולסעיף 237 לחסד"פ הקובעים את דרכי ההמצאה של

מסמכים משפטיים. נטען כי מסירה כדין דורשת אישור מסירה. כאשר חריג לכלל קבוע בסעיף קטן (ג) שם צוין כי אם הנעמן מסרב לקבל את המסמך, או לחתום על אישור המסירה ניתן לראות שהמסמך הומצא כדין. ובסעיף קטן (ד) ביהמ"ש רשאי להורות על המצאתו בהדבקת עותק בבניין בית המשפט, או בבית בו ידוע שגר או עסק הנמען לאחרונה. נטל הוכחת עובדת סירוב הנמען לחתום על אישור המסירה מוטלת על המאשימה. המבקש טוען, שאין שום תושב בכל הכפר טורעאן הנמנה על משפחת קעואר (צורף אישור מהמועצה המקומית טורעאן).

6.2. התקיימות יסודות העבירה- לטענתו הוא לא השליך את הדשן אלא פרק אותו במקום לבקשת מחזיק המקרקעין ולא לכלך את הסביבה.

6.3. הגשת כתב האישום נגדו תחת הגשתו כנגד המזמין מהווה אכיפה בררנית. מעשה הפוגע בתחושת הצדק ומצדיק מחיקת כתב האישום מטעמי הגנה מן הצדק.

דין והכרעה

7. אקדים ואציין כי לא מצאתי שיש מקום למחוק את כתב האישום בשלב זה. להלן אדון בכל אחת מהטענות שהעלה ב"כ הנאשם בהרחבה.

גובה הקנס

8. כאמור, ב"כ הנאשם טען כי סכום הקנס שהושת על הנאשם הינו תעריף של תאגיד ולא של אדם פרטי. המאשימה קיבלה את טענת ב"כ הנאשם, והסכימה עם טענתו. אכן, מעיון בפרט 1 לתוספת לצו סדר הדין הפלילי (עבירות קנס-שמירת הניקיון), תש"ס-2000, קבוע תעריפי הקנסות, כאשר הקנס ליחיד במקום רגיש עומד על סך של 4,000 ₪ (לתאגיד במקום רגיש גובה הקנס עומד על 8,000 ₪).

9. צודקת המאשימה גם בטענתה כי אין בטעות זו כדי למחוק את כתב האישום, הואיל ומדובר בטעות שניתן לתקנה, מבלי שיגרם כל עיוות דין כלשהו. הדברים נאמרים ביתר שאת כאשר הנאשם הודיע שברצונו להישפט (ראו לעניין זה את שנקבע בת"פ (שלום ראשל"צ) 1008/09 **המשרד להגנת הסביבה- תב/ת"א נ' יוסף אלקובי** (15.12.2009) וההפניות דשם).

התיישנות

10. הנאשם טוען כי ההמצאות שבוצעו לדו"ח היו שלא כדין, ועל כן, הדו"ח לא הומצא במסגרת התקופה הקבועה בחוק, ומשכך הוא התיישן.

11. הנאשם כאמור, מואשם בביצוע עבירה מכוח סעיפים 2 ו-13(ב)(1) לחוק שמירת הניקיון. בהתאם לחוק מדובר בעבירות קנס. בעבירות מסוג זה חל סעיף 13ג לחוק שמירת הניקיון. סעיף זה הינו ספציפי וגובר על הוראת ההתיישנות הכללית הקבועה בסעיף 225(א) לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982 **(להלן: "החסד"פ)**. הסעיף קובע את כללי ההתיישנות של עבירות קנס כדלקמן:

"13ג. על אף האמור בסעיף 225(א) לחוק סדר הדין הפלילי, ניתן להגיש כתב אישום, להמציא הזמנה, או להמציא הודעת תשלום קנס כאמור באותו סעיף, בשל עבירה לפי חוק זה שנקבעה כעבירת קנס, אם טרם חלפו שנתיים מיום ביצוע העבירה."

12. בהתאם לעובדות כתב האישום, האירוע בגינו הוטל קנס על הנאשם, אירע ביום 20.04.2020. מעיון בדו"ח המשלוחים לדוח מס' 550615512 (הדו"ח שניתן בגין העבירה הנטענת, **להלן: "הדוח"**) שצורף כנספח 1 לתגובת

המאשימה לטענות המקדמיות, עולה כי הודעת הקנס נשלחה פעמיים לנאשם. פעם אחת ביום 25.08.2020, ופעם שנייה ביום 01.09.2020. בהיסטוריית הדו"ח (נספח 3 לתגובת המאשימה לטענות המקדמיות), צוין כי ביום 07.09.2020 קליטת דואר חוזר להודעת הקנס שנשלחה ב-01.09.2020.

13. עוד צוין כי ביום 04.08.2022 הועבר הדו"ח למרכז לגביית קנסות. ביום 14.08.2022 הועברה הודעת תשלום הקנס לקבלני משנה. המאשימה צירפה לתגובתה גם אישור מסירה מיום 15.01.22 (נספח 3א) וטופס תצהיר מוסר מיום 18.01.22 (נספח 3ב), מהם עולה כי נעשה ניסיון למסור לנאשם את הדו"ח ביום 15.01.22. אולם הנאשם סירב לחתום על אישור המסירה. השליח, מר גריס עאזר, סימן כי הוא מסר את המסמך לידי הנאשם. בתצהיר מוסר הוא ציין כי כתובת הנאשם אותרה ע"י שכנים בשם משפחת קעואר. וכי נמסרה לחייב התראה בטרם הגשת תובענה על סכום קצוב, אך הוא סירב לחתום.

14. סעיף 237 לחסד"פ קובע את דרך המצאת המסמכים. כך נקבע שהמצאה לאדם לפי החוק תהיה במסירה לידו (ס' 237(א)(1) לחסד"פ) כאשר בסעיף 237(ג) נקבע כדלקמן:

"(ג) נוכח בית המשפט כי המצאה לפי סעיף זה לא בוצעה עקב סירוב לקבל את המסמך או המכתב, או לחתום על אישור המסירה, רשאי בית המשפט לראות את המסמך כאילו הומצא כדין."

15. כאמור, בהתאם לסעיף חוק זה, הואיל ובהתאם לתצהיר שערך השליח, הוא מסר לנאשם את הדו"ח לאחר שזיהה אותו באמצעות שכניו, אך הנאשם סירב לחתום, משכך נערכה המצאה כדין. אציין כי לא מצאתי לייחס משקל רב למסמך שצירף הנאשם לתגובתו, לפיו מנכ"ל המועצה ציין כי אין במועצה המקומית טורעאן משפחה בשם קעואר. ראשית, המסמך נושא תאריך 15.01.23, כשנה לאחר ניסיון ההמצאה, ולכן הוא אינו רלוונטי למועד ההמצאה. שנית, יתכן ונפלה שגגה בשם השכנים בטופס ההצהרה של השליח. עיקר הדברים הוא ששכניו של הנאשם זיהו אותו, והנאשם בחר שלא לחתום על אישור המסירה. לא צוין כי הנאשם הכחיש את זהותו בפני השליח. יודגש כי תצהיר השליח נערך בפני עורך דין.

16. משקבעתי שבוצעה המצאה כדין, הואיל והמסמך הוגש לנאשם והוא סירב לחתום על אישור המסירה, אין עוד מקום לדון בטענות הנאשם לעניין חובת הדבקות ההודעה ויתר הטענות שהעלה.

17. לסיכום, לעניין המצאת הדו"ח אני קובע כי בוצעה המצאה כדין, הואיל והנאשם בחר שלא לחתום על אישור המסירה. כמו כן, הדו"ח הומצא לנאשם במסגרת פרק הזמן של שנתיים, כפי שנקבע בחוק שמירת הניקיון, ועל כן יש לדחות את טענת התיישנות לגבי מועד מסירת הדו"ח.

טענות נוספות

18. הנאשם כאמור טוען שמעשיו אינם עולים לכדי יסודות העבירה בה הוא מואשם. אין מקום לדון בשלב זה של טענות מקדמיות' שכשמן כן הן, עוסקות בטענות מקדמיות טרם בחינת ושמיעת ההוכחות בהליך. הבדיקה האם מעשיו של הנאשם עולים או לא לכדי יסודות העבירה בה הוא מואשם, הם חלק מהדיון העיקרי בהליך. משכך, אין מקום בשלב מקדמי זה לדון בטענות אלו, שמטבען יעלו בהמשך ההליך, ככל שיידרש.

19. משקבעתי זאת, איני נדרש לדון כרגע בטענות הצדדים בנוגע לבעלות על השטח בו בוצעה לכאורה העבירה. האם מדובר בשטח ציבורי או בשטח פרטי, או מה המשמעות של קביעה כאמור, על תחולת העבירה. דברים אלו יידונו, ככל שיידרש, במסגרת שמיעת ההוכחות בהליך בשלבים מאוחרים יותר.

20. טענה נוספת שהעלה ב"כ הנאשם בתשובה לתגובת המשיבה, היא טענה של אכיפה בררנית כנגד המאשימה. לטענתו, יש להאשים את מזמין הדשן, אשר לא נחקר כלל, ולטענת הנאשם כלל לא נשקלה האפשרות להעמידו לדין

במקום המבקש. לטענתו התנהלות זו מהווה אכיפה בררנית, הפוגעת בתחושת הצדק, ומצדיקה למחוק את כתב האישום מטעמי הגנה מהצדק

21. אקדים ואציין כי אין מקום לקבל טענה זו. טענת הגנה מן הצדק אשר עוגנה בסעיף 149(10) לחסד"פ, הינה הגנה השמורה למקרים חריגים ביותר כפי שנקבע בהלכת בורוביץ' (ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ'** (31.03.2005)). רשות מינהלית נהנית מחזקת החוקיות, והמעלה טענה של אכיפה בררנית נושא בנטל להפריך חזקה זו. על הטוען הנטל לתמוך את טענותיו בתשתית עובדתית מספקת, על מנת להפריך את החזקה.

22. במקרה זה לא הוגשו כל ראיות מהן ניתן להסיק שמקרה זה נמנה על אותם מקרים חריגים של אכיפה בררנית כנגד הנאשם. הטענה כי בעל המקרקעין הוא בעל הדין הנדרש, אינה עולה לכדי טענה מקדמית של אכיפה בררנית.

23. מעבר לנדרש, אציין גם כי נפסק כבר כי החלטת רשות להעמיד לדין נאשם מסוים, ובמקביל להימנע מלהגיש כתב אישום כנגד אחרים, שעל פי החשד ביצעו עבירה דומה או זהה, לא מקימה בהכרח טענות של הגנה מן הצדק על רקע אכיפה בררנית (ראו לעניין זה ע"פ 7659/15 **הרוש נ' מדינת ישראל** (20.04.2016)).

24. אשר על כן, בשלב זה יש לדחות את הטענה של אכיפה בררנית כלפי הנאשם המצדיקה את מחיקת כתב האישום.

סוף דבר

25. הטענות המקדמיות שהעלה ב"כ הנאשם נדחות, בהתאם לנימוקים שהובאו בהרחבה לעיל. נוכח המסקנה אליה הגעתי, אין מקום לדון בבקשת הנאשם לפסיקת הוצאות לטובתו.

26. מזכירות בית המשפט תשלח את ההחלטה לצדדים.

מיום 20.6.1990

תיקון מס' 11

ס"ח תש"ן מס' 1311 מיום 22.3.1990 עמ' 111 (ה"ח 1937)

מיום 17.1.2010

תיקון מס' 60

ס"ח תש"ע מס' 2223 מיום 17.1.2010 עמ' 310 (ה"ח 456)

230. הודיע אדם לפי סעיף 229(א) שברצונו להישפט על העבירה, תישלח לו הזמנה למשפט תוך שנה מיום שנתקבלה הודעתו; בית המשפט רשאי, מנימוקים שיירשמו, לקיים את המשפט גם אם ההודעה האמרה ניתנה באיחור לקיים את המשפט גם אם אותו אדם ביקש להישפט באיחור, ובלבד שהתקיימו התנאים האמורים בסעיף 229(ה), בשינויים המחויבים, או מנימוקים מיוחדים אחרים שיפרט בהחלטתו. הורשע האדם בבית המשפט על העבירה ונגזר דינו לקנס, לא יפחת הקנס מהסכום הנקוב בהודעת תשלום הקנס, אלא אם כן ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתתו.

ניתן היום, י"א שבט תשפ"ד, 21 ינואר 2024, בהעדר הצדדים.